

REDACTIE EN LAY-OUT

Secretariaat van de Raad
voor het Leefmilieu

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Caroline VINCKENBOSCH
Directeur van Brupartners

ILLUSTRATIES

IDEALOGY

<https://idealogy.eu/>

INHOUD

p. 5

Voorwoord

Begin de lectuur van dit verslag met de woorden van de Voorzitter en Vicevoorzitter van de Raad.

p. 6

2024 in het kort

Het jaar 2024 werd met name gekenmerkt door de gewestelijke verkiezingen, gevolgd door bijzonder moeizame onderhandelingen. De daarop volgende periode van lopende zaken heeft derhalve geleid tot een afname van het aantal aanhangigmakingen bij de Raad voor het Leefmilieu, die van deze overgangperiode gebruik heeft gemaakt om zich over zijn werking te buigen

p. 7

Raad voor het Leefmilieu

Ontdek de samenstelling, de opdrachten, het team en de partners van de Raad voor het Leefmilieu.

p. 17

Comité van Watergebruikers

Kom meer te weten over het Comité van Watergebruikers.

p. 19

Comité van Klimaatdeskundigen

Ontdek het Comité van Klimaatdeskundigen dat in 2022 binnen de Raad voor het Leefmilieu werd opgericht.

p. 23

Adviezen uitgebracht in 2024

Bekijk alle adviezen die de Raad voor het Leefmilieu en het Comité van Watergebruikers in 2024 hebben uitgebracht.

p. 30

Activiteiten

Lees meer over het bezoek van de Raad en de werkzaamheden over de toekomst van de Raad.

p. 33

Budget en governance

Kom meer te weten over de Raad aan de hand van enkele cijfers met betrekking tot het budget, de deelname van de leden aan de vergaderingen en de toekenning van presentiegelden.

p. 36

Conclusie

Ondanks een jaar dat in het teken stond van de verkiezingen en het wachten op de vorming van een nieuwe regering, heeft de Raad voor het Leefmilieu het jaar met goede vooruitzichten voor 2025 afgesloten.

p. 38

Woordenlijst

Bent u niet zeker over een afkorting of acroniem? Bij wijze van leeshulp kunt u gebruik maken van de woordenlijst.

VOORWOORD

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door het einde van de legislatuur en door het wachten op de installatie van een nieuwe regering, een cruciale periode voor het milieubeleid van ons Gewest. Deze institutionele context heeft ons ertoe aangezet om intensiever na te denken over de rol van de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (RLBHG) teneinde het nut en de impact ervan te versterken.

Vanuit dit oogpunt zijn we begonnen met grondige werkzaamheden rond de samenstelling en de werking van de Raad. Ons doel is duidelijk : onze instantie nog relevanter, inclusiever en doeltreffender maken in het ondersteunen van de veranderingen die nodig zijn voor de ecologische transitie. De deelname van belanghebbenden neemt toe, wat de groeiende belangstelling voor onze werkzaamheden weerspiegelt. We moeten echter nog meer vooruitgang boeken om ervoor te zorgen dat alle betrokken actoren optimaal worden ingezet.

De RLBHG is een zeer brede representatieve Raad, die actoren met zeer uiteenlopende achtergronden verenigt. Het is dan ook de ideale plaats om alle specifieke belangen samen te brengen met als doel het algemeen belang te verbeteren en samen oplossingen uit te werken die aan de milieu-uitdagingen zijn aangepast.

De milieu-uitdagingen waarvoor we staan blijven immens, zeker in een gespannen economische context waarin budgettaire geschillen de ecologische ambitie soms kunnen afremmen. Toch zijn we ervan overtuigd dat ons Gewest zijn milieuverbintenissen en -plannen moet nakomen. We zullen onze rol als waakhond blijven vervullen, voorstellen blijven doen en ondersteuning blijven bieden om ervoor te zorgen dat deze doelstellingen concrete realiteiten worden. Als adviesorgaan adviseren we zowel de regering als het Parlement om een verstandige en evenwichtige besluitvorming te waarborgen.

In 2025 zal de RLBHG 35 jaar bestaan, een unieke gelegenheid om ons werk beter onder de aandacht te brengen en iedereen die zijn steentje wil bijdragen hiertoe de kans te geven. Dit jubileum zal een waardevolle gelegenheid zijn om onze acties te valoriseren en onze inzet voor het leefmilieu verder te versterken.

Tot slot willen we alle leden, partners en medewerkers van de RLBHG bedanken voor hun niet aflatende inzet. Dankzij jullie boeken we vooruitgang op weg naar een veerkrachtiger en milieuvriendelijker Gewest. Laten we samen onze inspanningen voortzetten om de uitdagingen die voor ons liggen aan te gaan !

Serge KEMPENEERS
Voorzitter
van de Raad voor het Leefmilieu

Jan HAEMERS
Vicevoorzitter
van de Raad voor het Leefmilieu

2024 IN HET KORT

De Raad voor het Leefmilieu sluit dit jaar 2024, dat gekenmerkt werd door belangrijke klimaat- en politieke gebeurtenissen, opnieuw af door zich op de komende uitdagingen voor te bereiden.

Het jaar 2024 benadrukte de dringende behoefte aan actie om de klimaatcrisis aan te pakken, gesymboliseerd door het feit dat de opwarming van de aarde de drempel van 1,5°C heeft overschreden en dat nooit eerdere recordtemperaturen zijn bereikt. Deze vaststellingen, ondersteund door de conclusies van internationale conferenties zoals COP16 over biodiversiteit en COP29 over het klimaat, herinneren ons aan de noodzaak van collectieve actie op elk niveau.

Op gewestelijk niveau betekenden de verkiezingen van juni 2024 een belangrijk politiek keerpunt voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Meerdere maanden na de verkiezingen kon er echter nog geen regering worden gevormd, waardoor het Gewest in een situatie van institutionele onzekerheid bleef. De aftredende regering bleef bij de lopende zaken, waardoor haar actieradius werd beperkt en de nieuwe beleidsvoeringen werden vertraagd.

Ondanks deze politieke instabiliteit is de Raad voor het Leefmilieu een belangrijke rol blijven spelen door adviezen uit te brengen over strategische dossiers, zoals het evaluatieverslag 2024 van het Comité van Klimaatdeskundigen en de hervorming van de EPB-methode. Hoewel het ontbreken van een nieuwe uitvoerende macht het aantal adviesaanvragen in de tweede helft van het jaar heeft verminderd, is de Raad actief en geëngageerd gebleven. Zijn bijdragen, zelfs in een complexe institutionele context, illustreren de niet aflatende inzet van de Raad voor het milieubeleid van het Gewest.

In 2024 heeft het Secretariaat van de Raad uitgebreide coördinatiewerkzaamheden uitgevoerd met het oog op de vernieuwing van zijn leden voor de periode 2025-2030, wat heeft geresulteerd in een lijst van kandidaturen die aan de regering werd voorgelegd. Daarnaast heeft de afname van het aantal aanhangigmakingen in de tweede helft van het jaar de gelegenheid geboden om na te denken over de werking van de Raad en om collectief te bepalen waar verbeteringen mogelijk zijn.

Het Voorzitterschap en het Secretariaat van de Raad voor Leefmilieu danken u voor uw aandacht voor dit jaarverslag en kijken ernaar uit om samen met u verder te blijven bouwen aan een duurzaam en veerkrachtig Brussels Gewest om de uitdagingen van de toekomst aan te gaan.

DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

De Raad voor het Leefmilieu, opgericht bij **besluit van 15 maart 1990**, is een **gewestelijk adviesorgaan in Brussel dat bevoegd is voor het leefmilieu**.

De Raad voor het Leefmilieu heeft als taak om, uit eigen initiatief of op aanvraag van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering of andere instanties zoals gemeenten, perspective.brussels enz. een gemotiveerd advies uit te brengen over elke aangelegenheid die onder de gewestelijke bevoegdheid valt en betrekking heeft op het leefmilieu in ruime zin.

De Raad voor het Leefmilieu is samengesteld uit tal van verschillende actoren die de gehele samenleving vertegenwoordigen: verenigingen die zich bezighouden met milieubescherming of met de bescherming van de consumenten en de inwoners, wateroperatoren, universiteiten en onderzoekscentra, overheidsdiensten evenals werkgevers- en vakbondsafgevaardigden. Deze unieke samenstelling binnen de Adviesraden is een sterke troef om adviezen te kunnen uitbrengen met het oog op een veerkrachtigere wereld.

Bischoffsheimlaan 26, 1000 Brussel
Zetel van de Raad voor het Leefmilieu

De behandelde onderwerpen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op natuurbescherming en -behoud, afvalbeheer, bestrijding van vervuiling, mobiliteit, geluid, ruimtelijke ordening, enz.

De Raad voor het Leefmilieu brengt dus advies uit over elk voorontwerp van ordonnantie of ontwerpbesluit inzake leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

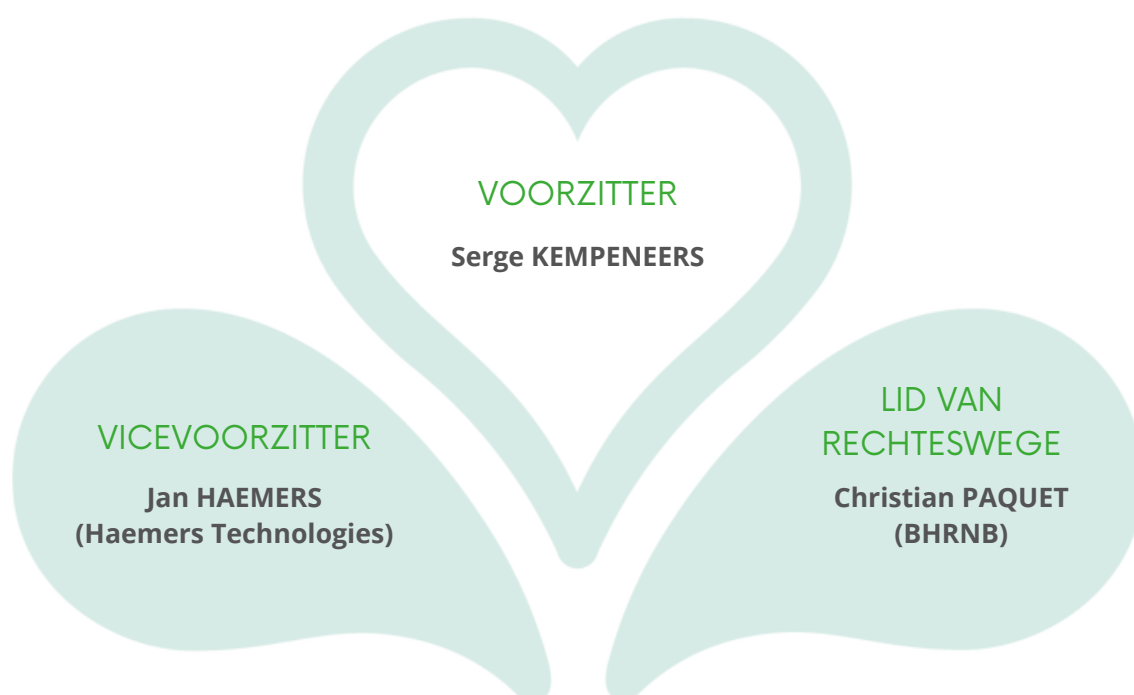
De Regering wil het organisatorische landschap van de Brusselse Adviesraden hervormen en vertrouwdde de coördinatieopdracht van deze Adviesraden toe aan het administratieve team van Brupartners (vroeger de Economische en Sociale Raad). In dit kader staat het secretariaat van Brupartners in voor de organisatorische, administratieve en logistieke werking van de Raad voor het Leefmilieu.

SAMENSTELLING

Krachtens het besluit van 15 maart 1990 bestaat de Raad voor het Leefmilieu uit 31 gewone leden (en hun plaatsvervangers, een voorzitter, een vicevoorzitter en een lid van rechtswege). Deze leden zijn vertegenwoordigers van verenigingen, overheidsdiensten, werkgevers, werknemers en consumenten, en personen die zijn aangesteld vanwege hun wetenschappelijke bevoegdheid in de milieuproblematiek.

De huidige samenstelling van de Raad voor het Leefmilieu is vastgelegd bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 2021 houdende aanstelling van de leden van de Raad voor het Leefmilieu voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad voor het Leefmilieu is op 31 december 2024 als volgt samengesteld.

VZW'S DIE ZICH BEZIGHOUDEN MET HET LEEFMILIEU

Effectieve leden

Stéphanie D'HAENENS
Lieselotte GEVENS
Mathieu BOURGEOIS
Natacha SENSIQUE
Kelly DE LEUZE

Plaatsvervangende leden

Maud MARSIN
Raf PAULY
Benjamin WILKIN
Vanessa RASQUINET
Jo VAN CAUWENBERGE

____ IEB
____ BRAL
____ Energie Commune
____ Réseau IDée
____ GoodPlanet Belgium

SAMENSTELLING

GEWESTELIJK AGENTSCHAP VOOR NETHEID

Effectieve leden

Mathieu VREBOSCH en
Olivier BOSTEELS

Plaatsvervangende leden

Sophie STEVENS en
Sophie POTAKOWSKI

Net Brussel

SPECIALISTEN VAN UNIVERSITEITEN

Effectieve leden

Sergio ALTOMONTE
Simon DE MUYNCK
Filip HUYGHE

Plaatsvervangende leden

Pierre DEFOURNY
Wouter ACHTEN
Tim VAN DE VOORDE

UCL

ULB

VUB

MILIEUDESKUNDIGEN

Effectieve leden

Jacques KUMMER
Romain INGELS
Patrick ROOSE

Plaatsvervangende leden

Catherine BOULAND
Veerle DE BOCK
Maurice LEPONCE

ESP

KMI

KBIN

VERTEGENWOORDIGERS VAN VERBRUIKSORGANISATIES

Effectieve leden

Bert STEVENS
Maarten VERBIEST
Hélène JANE-ALUJA

Plaatsvervangende leden

Leen DE CORT
An DENEFFE
Bénédicte ALLAERT

BV-OECO

Gezinsbond

RCR²

SAMENSTELLING

VERENIGING VAN BELGISCHE STEDEN EN GEMEENTEN, BRUSSELE AFDELING

Effectieve leden

Philippe BOIKETE,
Jos RAYMENANTS en
Grégory MATGEN

Plaatsvervangende leden

Patrick LENAERS, _____ Brulocalis
Anne DELVAUX en
Marie-Noëlle STASSART

WATEROPERATOREN

Effectieve leden

Damien DE KEYSER
Angélique DEQUICK

Plaatsvervangende leden

David PIREAUX _____ HYDRIA
Olivier RAGOEN _____ VIVAQUA

BRUSSELE OVERHEIDSDIENSTEN

Effectieve leden

Natalia RIEZNIK
Emilie VANHOESTENBERGHE
Joëlle VANDEVOORDE

Plaatsvervangende leden

Sven VERCAMMEN _____ perspective.brussels
Thomas PETITJEAN _____ urban.brussels
Philippe BARETTE _____ Brussel Mobiliteit

REPRESENTATIEVE WERKNEMERS- EN WERKGEVERSORGANISATIES

Effectieve leden

Celie HUYBENS
Kobe MARTENS
Yaël HUYSE
/
/
/

Plaatsvervangende leden

Maxime DE WACHTER _____ ACV
Jeanne UWASE _____ ABV
Patricia DE MARCHI _____ ACLVB
/ _____ BECI¹
/
/

VERTEGENWOORDIGING VAN DE MIDDENSTAND

Effectief lid

Julie LAMBOTTE

Plaatsvervangend lid

Silvia DOGA _____ UCM

¹Vanaf 01/10/2024 neemt de representatieve werkgeversorganisatie BECI, Kamer van Koophandel te Brussel, niet meer deel aan de werkzaamheden van de Raad

TEAM

Het team van de Raad voor het Leefmilieu bestaat uit de Voorzitter, Serge Kempeneers, de Vicevoorzitter, Jan Haemers, en twee Secretariaatsmedewerkers, Marie Carette en Bertrand Ackerman.

In mei 2020 werden Serge Kempeneers en in oktober 2022 Jan Haemers aangewezen om het voorzitterschap van de Raad voor het Leefmilieu af te ronden. In respectievelijk mei en oktober 2024 hebben Bastien Fievet en Clémence Becker het secretariaatsteam vervoegd.

Serge Kempeneers, doctor in de wetenschappen, gespecialiseerd in stadsecologie en voormalig directeur Groene ruimten bij Leefmilieu Brussel, brengt meer dan dertig jaar ervaring op het gebied van het Brusselse leefmilieu in bij de Raad voor het Leefmilieu. Hij is tevens Voorzitter van het wetenschappelijk comité van de afdeling Tuin, Landschap en Stedelijk Ecosysteem van CIVA en lid van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC).

Jan HAEMERS

Jan Haemers heeft drie masterdiploma's, namelijk in mijnbouwkunde, geologie en hydrologie, en een diploma bedrijfskunde. Hij werkt sinds 1991 in bodemsanering. Zijn in Brussel gevestigde bedrijf, HAEMERS TECHNOLOGIES NV, saneert de bodem op tientallen plaatsen over de hele wereld.

Bastien Fievet, houder van een diploma van de UCLouvain in openbaar bestuur, zet zijn expertise in leefmilieu en energie die hij in het gewestelijk Parlement heeft opgedaan, alsook zijn kennis van het Brusselse institutionele landschap, ten dienste van de leden van de Raad voor het Leefmilieu.

Clémence Becker, die een master in milieuwetenschappen en technologieën heeft, is haar loopbaan begonnen als onderzoeker van bodemverontreinigingen voordat ze coördinator van het Klimaatactieplan in een Brusselse gemeente werd. Voortbouwend op deze ervaring blijft ze haar vaardigheden inzetten voor milieukwesties bij de Raad voor het Leefmilieu.

Bastien FIEVET

Serge KEMPENEERS

Clémence BECKER

ADVIESOPDRACHT

De Raad voor het Leefmilieu brengt, uit eigen initiatief of op aanvraag van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, **een gemotiveerd advies uit over elke aangelegenheid die onder de gewestelijke bevoegdheid valt en betrekking heeft op het leefmilieu** in ruime zin. De Raad voor het Leefmilieu ontvangt een adviesaanvraag, dit proces wordt aanhangigmaking genoemd.

Het advies van de Raad voor het Leefmilieu over een Brusselse wetgevende of regelgevende tekst (voorontwerp van ordonnantie of ontwerpbesluit) wordt gevraagd **nadat de tekst in eerste lezing is goedgekeurd door de Regering** (zie figuur 1 hieronder). De Raad voor het Leefmilieu kan ook adviesaanvragen ontvangen van andere instanties zoals de Brusselse gemeenten, perspective.brussels enz.

Figuur 1 - Procedure voor het opstellen van een ordonnantie

De Raad voor het Leefmilieu heeft 30 dagen de tijd om zijn advies uit te brengen.

Als het advies niet wordt uitgebracht binnen deze termijn, dan wordt er geen rekening mee gehouden. Na ontvangst van de bijdragen van de leden maakt het Secretariaat van de Raad voor het Leefmilieu een ontwerpadvies op dat wordt besproken en goedgekeurd in de plenaire vergadering van de Raad.

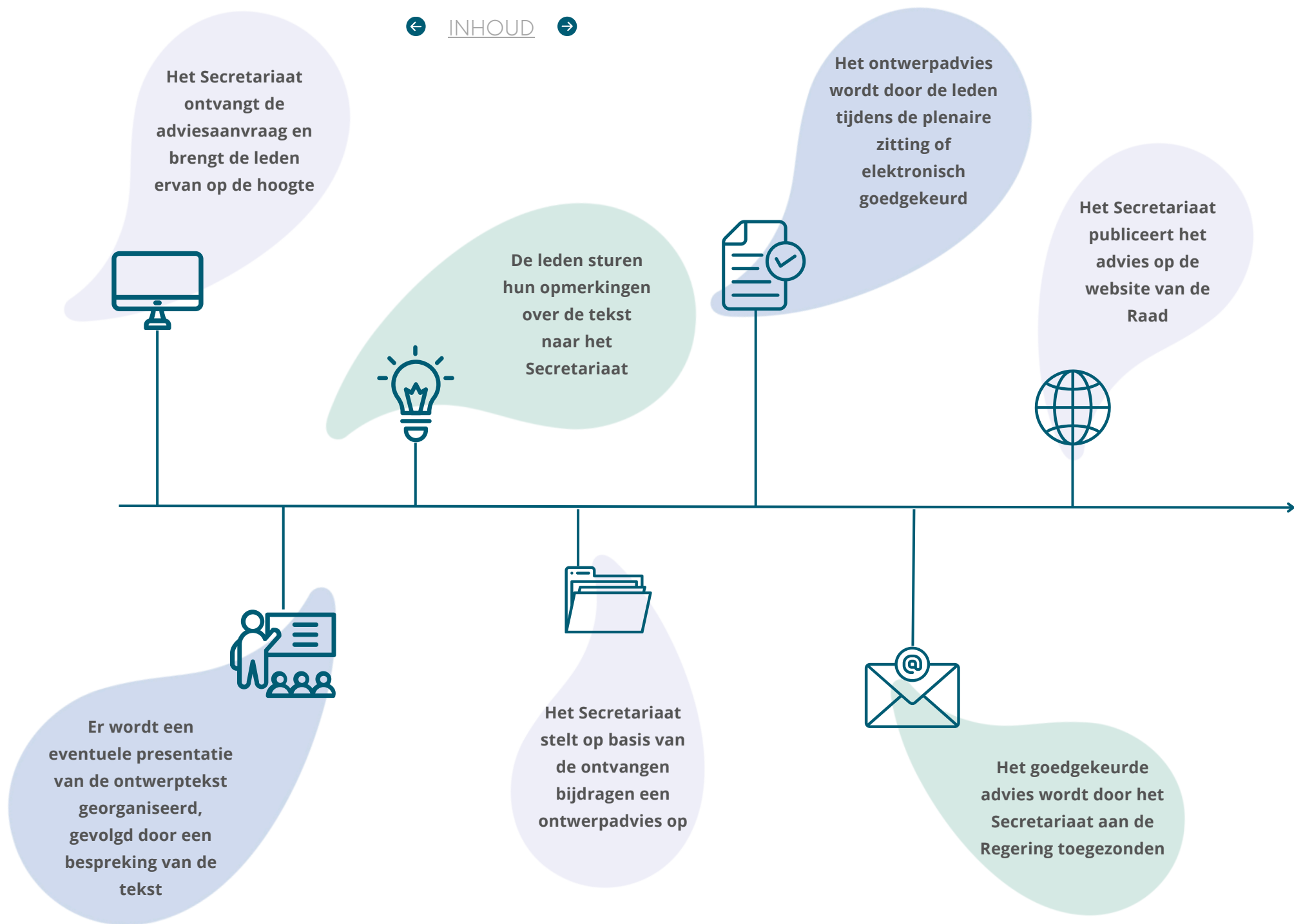
Hoewel de leden van de Raad voor het Leefmilieu zoveel mogelijk trachten om een unaniem advies uit te brengen, kan het gebeuren dat de standpunten uiteenlopen. **Dat komt onder meer door de diversiteit onder de leden van de Raad voor het Leefmilieu.** In dat geval worden deze standpunten in het advies vermeld in de vorm van een rapport waarin de verschillende standpunten worden uiteengezet.

Eenmaal goedgekeurd wordt het advies overgemaakt aan de Regering. Het advies van de Raad voor het Leefmilieu is raadgevend. De Regering beslist of ze al dan niet, geheel of gedeeltelijk rekening zal houden met de opmerkingen.

Het Secretariaat publiceert de goedgekeurde adviezen op de website van de Raad voor het Leefmilieu, 20 werkdagen na de kennisgeving ervan aan de Regering. Het schema op de volgende pagina (figuur 2) toont de procedure voor het opstellen van een advies bij de Raad voor het Leefmilieu.

Figuur 2 - Procedure voor het opstellen van een advies bij de Raad voor het Leefmilieu

PARTNERS

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn verschillende Adviesraden opgericht om advies te geven aan de Regering. **Elke Adviesraad is bevoegd voor een of meerdere specifieke thema's** (zoals leefmilieu, huisvesting, mobiliteit enz.). Daarvoor brengt hij specialisten van verschillende horizons bij elkaar (academici, besturen, verenigingen, sociale partners, enz.).

De Raad voor het Leefmilieu werkt regelmatig samen met andere Adviesraden en instanties van het Brussels Gewest, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en op federaal niveau. Het doel van die contacten is om informatie uit te wisselen, gezamenlijke adviezen op te stellen en gezamenlijke evenementen, zoals gezamenlijke presentaties enz., te organiseren.

In dit verband werden met name contacten gelegd met Brupartners, de Raad van Gebruikers van Elektriciteit en Gas (RGEG), de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud (BHRNB), de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC), de Gewestelijke Mobiliteitscommissie (GMC), het Comité van klimaatdeskundigen (CKD) en Leefmilieu Brussel (LB).

De Raad voor het Leefmilieu is ook waarnemend lid van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO).

In die context **vinden er uitwisselingen plaats en wordt er samengewerkt met zijn tegenhangers in de andere Gewesten**: de MinaRaad in Vlaanderen en de Economische, Sociale en Milieuraad van Wallonië (CESE Wallonie).

Raad van Gebruikers van
Elektriciteit en Gas

Brusselse Hoge Raad voor
Natuurbehoud

HET COMITÉ VAN WATERGEBRUIKERS

Het Comité van watergebruikers, opgericht bij **besluit van 24 april 2014**, is een **permanente werkgroep** die binnen de Raad voor het Leefmilieu is opgericht. Het Comité van watergebruikers brengt, op eigen initiatief of op aanvraag van de Regering of van BRUGEL, een **gemotiveerd advies uit over elke aangelegenheid die betrekking heeft op het waterbeleid**.

Met het oog op een gecoördineerd en efficiënt waterbeleid voor de hoofdstad besloot de Brusselse Regering om de coördinatie van opdrachten van openbare dienst die worden vervuld door de verschillende actoren van de watersector optimaal te organiseren. Daartoe werd het Comité van watergebruikers opgericht.

Het Comité moet bovendien een gemotiveerd advies uitbrengen in het kader van de goedkeuringsprocedure voor wijzigingen van de waterprijs. Dit advies garandeert dat bij de evolutie van deze prijs rekening wordt gehouden met de werkelijke kosten van het water en met de criteria en beginselen die een kader vormen voor het waterbeleid:

- De verschillende economische sectoren dragen bij tot de kosten van de waterdiensten, met naleving van het beginsel dat de vervuiler betaalt;
- De prijsstructuur van water moet aan iedereen toegang verzekeren tot het water dat nodig is voor de gezondheid, de hygiëne en de menselijke waardigheid;
- De tariefstructuur spoort de eindgebruikers aan om zich op een milieubewuste manier te gedragen;
- Bij de prijsstelling voor huishoudelijk gebruik wordt rekening gehouden met het aantal personen in het huishouden;
- De prijs en kostprijs van water mogen geen onderscheid maken op basis van de geografische ligging van de eindgebruiker.

Het advies van het Comité moet ook worden gevraagd wanneer maatregelen voor de bescherming van het grondwater (met het oog op gebruik ervan in de voeding en in de huishouding) worden genomen. Deze bevoegdheid om advies uit te brengen heeft ook betrekking op de modaliteiten voor vergunningsaanvragen voor alle interventies die een invloed kunnen hebben op het grondwater.

SAMENSTELLING

Op 31 december 2024 bestaat het Comité van Watergebruikers uit **de 31 vaste leden van de Raad voor het Leefmilieu** (en hun plaatsvervangers) en uit **5 bijkomende personen** afkomstig uit verschillende categorieën van watergebruikers (die hieronder worden opgesomd). De Voorzitter, de Vicevoorzitter en het lid van rechtswege van de Raad voor het Leefmilieu vervullen ook hun functie binnen het Comité van Watergebruikers.

- **VZW Ieder Zijn Woning**
/
- **Coördinatie Gas-Elektriciteit-Water**
/
- **Centre d'action globale pour les familles**
Marie-Noëlle DE DECKER
- **VZW Coördinatie Zenne**
Jan LIPPENS
- **Syndicaat van Eigenaars en Mede-eigenaars**
Jean-Pierre NEMERY DE BELLEVAUX

ADVIESOPDRACHT

Het Comité van watergebruikers heeft **30 dagen de tijd om een advies uit te brengen**. Als het advies niet wordt uitgebracht binnen deze termijn, dan wordt er geen rekening mee gehouden.

Om zijn opdrachten te vervullen, kan het Comité van watergebruikers aan elke openbare dienst of instantie, elke instelling of onderneming die opdrachten van openbare dienst vervult in verband met de productie, distributie, opvang of behandeling van water elk boekhoudkundig document, elke inlichting of elk rapport vragen dat onder zijn bevoegdheid valt, onder voorbehoud van de toestemming van de betrokken openbare instantie, instelling of onderneming.

Na ontvangst van de bijdragen van de leden maakt het Secretariaat van het Comité van watergebruikers een ontwerpadvies op dat wordt besproken en goedgekeurd in de plenaire vergadering. **Het Secretariaat publiceert de goedgekeurde adviezen op de website van de Raad voor het Leefmilieu**, 20 werkdagen na de kennisgeving ervan aan de Regering.

HET COMITÉ VAN KLIMAATDESKUNDIGEN

In haar Algemene Beleidsverklaring verklaarde de Brusselse Regering al in 2019:

'De Raad voor het Leefmilieu krijgt een onafhankelijk interdisciplinair evaluatiecomité met wetenschappelijke experts. Dat comité bezorgt het Parlement jaarlijks een verslag met de stand van zaken met betrekking tot de klimaatstrategie en de gewestelijke biodiversiteit'.

Die intentie werd geformaliseerd via **de ordonnantie van 17 juni 2021** tot wijziging van de ordonnantie betreffende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE), de zogenaamde 'Klimaatordonnantie'. In een uitvoeringsbesluit van 28 oktober 2021 worden de samenstelling en opdrachten van het Comité van Klimaatdeskundigen (KCD) verduidelijkt.

SAMENSTELLING

Het besluit van 28 oktober 2021 bepaalt dat het Comité is samengesteld uit een Voorzitter, een Vicevoorzitter en minimaal 4 en maximaal 6 andere leden. Deze leden zijn onafhankelijke deskundigen uit verschillende wetenschappelijke disciplines.

Aangezien de klimaatverandering alle componenten van de samenleving beïnvloedt, worden in het besluit van 28 oktober 2021 de verschillende disciplines omschreven die vertegenwoordigd moeten zijn bij de deskundigen. Deze disciplines worden weergegeven in figuur 4 hieronder:

Figuur 4 - Vertegenwoordigde disciplines binnen het Comité van Klimaatdeskundigen

Op 31 december 2024 was het Comité als volgt samengesteld:

VOORZITTER

Leo VAN BROECK

Duurzame steden, ruimtelijke ordening en biodiversiteit

VICEVOORZITTER

Julien BLONDEAU

Energie, technologie en duurzame steden

LEDEN

Geoffrey GRULOIS

Duurzame steden, ruimtelijke ordening

Bruno HOORNAERT

Luchtkwaliteit en mobiliteit

Audrey-Flore NGOMSIK

Economie en sociale en gedragsaspecten

SECRETARIAAT

Het Secretariaat van het Comité van Klimaatdeskundigen wordt verzorgd door Yousseuf Bady.

Yousseuf Bady
Secretaris van het Comité
van Klimaatdeskundigen

Leo VAN BROECK
Voorzitter van het Comité
van Klimaatdeskundigen

OPDRACHTEN

Het Comité van Klimaatdeskundigen heeft twee opdrachten.

Enerzijds **dient het een jaarverslag in waarin de bijdrage van het gewestelijke overheidsbeleid aan de klimaatdoelstellingen** op middel-lange en lange termijn wordt geëvalueerd. Het verslag wordt gepubliceerd [op de website van het Comité](#).

Het doel van dit verslag is een regelmatige, transparante en objectieve beoordeling van de vooruitgang van de gewestelijke klimaatdoelstellingen. Deze doelstellingen houden uiteraard verband met de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen, maar ook met de aanpassing van het Gewest aan de klimaatverandering, de productie van hernieuwbare energie en de verbetering van de luchtkwaliteit.

Het verslag is dus opgebouwd rond een **stand van zaken van de evolutie van het klimaat in Brussel en in de wereld**, die zal worden gekoppeld aan de analyse van het gewestelijk beleid.

In het jaarlijkse evaluatieverslag zullen echter niet elk jaar alle thema's in verband met klimaatverandering kunnen worden geëvalueerd. De bestudeerde thema's worden bepaald naargelang de samenstelling van het comité, de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische kennis en de agenda voor het gewestelijke klimaatbeleid.

Anderzijds **kan het Comité door de Regering gevraagd worden om advies uit te brengen over een project of tekst, of om vragen te beantwoorden die verband houden met zijn deskundigheid**.

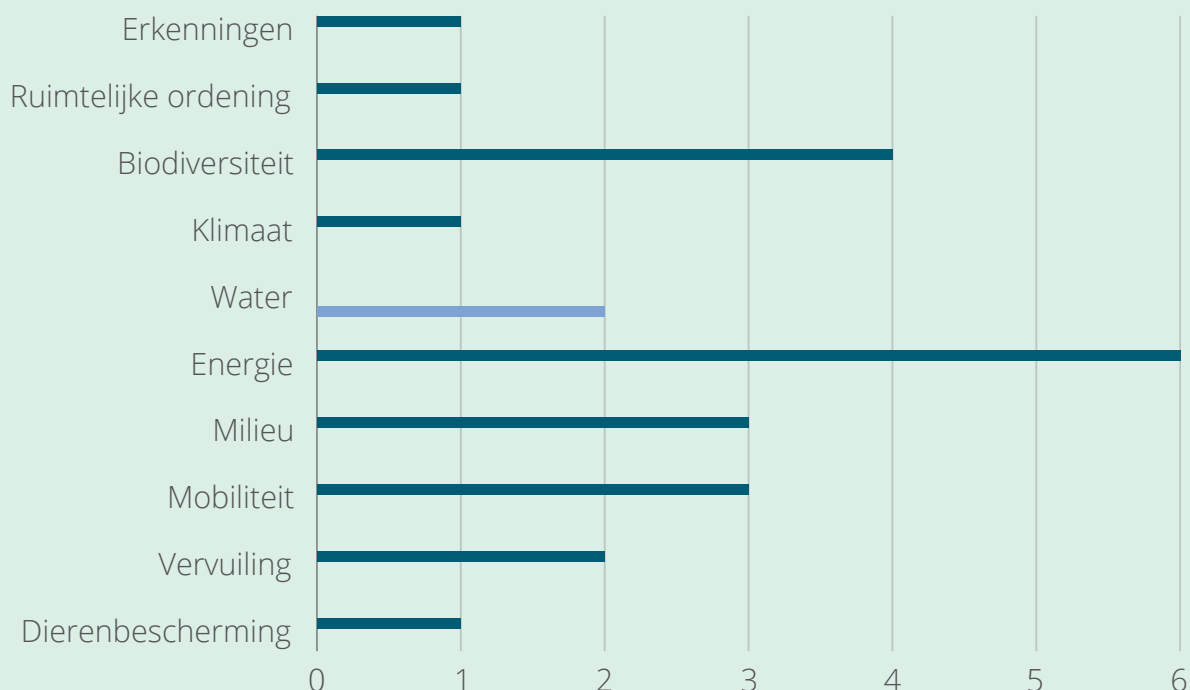
In 2024 publiceerde het Comité zijn voorlopige verslag met een evaluatie van de bijdrage van het overheidsbeleid aan de klimaatdoelstellingen. Het bracht ook een advies uit over het Lucht-Klimaat-Energieplan (LKEP) van het Gewest.

Ten slotte publiceert het Comité een jaarlijks activiteitenverslag op zijn [website](#).

ADVIEZEN UITGEBRACHT IN 2024

- Advies op aanvraag - Raad voor het Leefmilieu
- Adviezen op aanvraag - Comité van Watergebruikers

Figuur 5 - Thema's van de in 2024 uitgebrachte adviezen van de Raad voor het Leefmilieu en het Comité van Watergebruikers

In 2024 heeft de Raad voor het Leefmilieu 22 adviezen uitgebracht.

Zoals figuur 5 hierboven laat zien, waren twee thema's dit jaar bijzonder prominent : energie en biodiversiteit. Bovendien heeft de Raad adviezen uitgebracht over andere onderwerpen, zoals water, vervuiling en mobiliteit. Heel wat adviezen hadden aldus betrekking op meerdere milieuthema's, wat zowel de onderlinge samenhang van milieukwesties als de door de Raad verdedigde ecosysteemvisie weerspiegelt.

Het Comité van Watergebruikers heeft in 2024 2 adviezen uitgebracht.

Hieronder worden **per thema** en in chronologische volgorde de adviezen opgesomd die de Raad voor het Leefmilieu en het Comité van Watergebruikers in 2024 hebben uitgebracht. Ze zijn beschikbaar en kunnen worden gedownload op de [website van Brupartners](#). **Om een advies te raadplegen, klikt u op het adviesnummer.**

ADVIEZEN VAN DE RAAD

ERKENNINGEN

A-2024-009

Erkenningsaanvraag « Les Chercheurs d'air »

Het advies in het kort

Gelet op het gunstige advies van Leefmilieu Brussel heeft de Raad geen opmerkingen op de erkenningsaanvraag van de vzw « Les Chercheurs d'air » geformuleerd.

RUIMTELIJKE ORDENING

A-2024-001

Gemeentelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) van de Stad Brussel

Het advies in het kort

In het algemeen juicht de Raad de verrichte werkzaamheden toe. Hij vestigt de aandacht op het belang van toezicht op en samenhang tussen het GPDO en de verschillende gewestelijke plannen/strategieën/programma's/visies met betrekking tot dezelfde onderwerpen.

BIODIVERSITEIT

A-2024-004

Voorontwerp van ordonnantie betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten

Het advies in het kort

De Raad wijst erop dat er geen wetenschappelijke consensus over de definitie van invasieve soorten bestaat. Hij is ook van mening dat de identificatie van invasieve uitheemse soorten tijdens grote projecten verplicht zou moeten worden gesteld.

A-2024-006

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het behoud en de ontwikkeling van bepaalde stadsbiotopen en landschapselementen die essentieel zijn voor de migratie, de geografische verspreiding en de genetische uitwisseling van wilde soorten en de aanmoediging ervan door de « Versterkte biotoop-oppervlaktefactor » (BAF+)

Het advies in het kort

De Raad is van mening dat het BAF+ instrument voor alle burgers toegankelijk zou moeten worden gesteld en dringt derhalve aan op het belang van communicatie over dit instrument. Hij betreurt het overigens dat dit niet verplicht is.

A-2024-011

Good Soil-strategie

Het advies in het kort

De Raad stelt met genoeg vast dat verscheidene van zijn eerdere aanbevelingen in aanmerking werden genomen. Hij stelt ook vast dat de meeste van de in de strategie voorgestelde maatregelen geen bijkomende middelen, maar eerder goede aandacht vereisen.

A-2024-022

Actualisering van de Nationale Biodiversiteitsstrategie (NBS) voor 2030

Het advies in het kort

De Raad voor het Leefmilieu heeft, in samenwerking met de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, een advies over de herziening van de NBS voor de periode 2024-2030 uitgebracht. De Raden betreurden het gebrek aan ambitie in de ontwerpstrategie, evenals het gebrek aan coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus, en benadrukten de noodzaak om de inspanningen te versterken om de natuur te herstellen en de connectiviteit van natuurlijke habitats te verbeteren.

KLIMAAT

A-2024-010

Evaluatieverslag 2024 van het Comité van Klimaatdeskundigen

Het advies in het kort

De Raad dankt het Comité voor zijn werkzaamheden. Hij stelt niettemin vast dat dit verslag soms moeilijk te begrijpen is en dat het duidelijker zou kunnen aangeven welke concrete aanbevelingen volgens het Comité met de grootst mogelijke urgentie en prioriteit moeten worden uitgevoerd.

ENERGIE

A-2024-002

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 houdende de invoering van een certificeringssysteem voor installateurs HE voor kleine installaties

Het advies in het kort

De Raad verheugt zich over de door de regering voorgestelde tekst. Hij wijst er ook op dat het uitstel (van 13/01/2025 naar 1/01/2026) van de verplichting voor installateurs van kleine zonnepanelen (< 5 kW) om gecertificeerd te zijn, geen verzoek van de sector is en niet in de logica van harmonisatie van de regelgeving past.

A-2024-007

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van de criteria en de procedure voor afwijking van de EPB-eisen en eisen met betrekking tot de decarbonisatiemaatregelen en tot wijziging van verschillende uitvoeringsbesluiten van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing wat betreft de verwarmings- en klimaatregelingssystemen

Het advies in het kort

De Raad benadrukt dat de doelstelling om de woningen in Brussel energiezuiniger te maken, niet uit het oog mag worden verloren. Het vooruitzicht op te veel uitzonderingen betekent dat heel wat woningen deze doelstelling niet zullen behalen.

A-2024-013

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van diverse bepalingen betreffende energie en klimaat

Het advies in het kort

De Raad dankt de regering voor deze ontwerptekst. Hij betreurt het echter dat de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten (ETS 2) tot een verhoging van de milieufactuur voor de Brusselse huishoudens zal leiden.

A-2024-014

Ministerieel besluit houdende wijziging van het ministeriele besluit van 6 maart 2023 houdende uitvoering van bijlagen XXIV en XXV van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 december 2007 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen en houdende uitvoering van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 januari 2017 tot vaststelling van alle richtlijnen en criteria die nodig zijn voor het berekenen van de energieprestatie van de EPB-eenheden en houdende wijziging van meerdere uitvoeringsbesluiten van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing

Het advies in het kort

De Raad neemt akte van de voor advies voorgelegde tekst en maakt geen opmerkingen.

A-2024-015

Ministerieel besluit tot vaststelling van het model van het EPB-certificaat voor de EPB-wooneenheden

Het advies in het kort

De Raad benadrukt de coherente en positieve ontwikkeling van de EPB-certificaten, die voortaan meer als een instrument dan als een verplichting worden beschouwd. Hij wijst er echter op dat er bij de energieprestaties van gebouwen rekening moet worden gehouden met het gedrag en het gebruik door de bewoners ervan, dat economische overwegingen (rentabiliteit, kosten van de werken, enz.) moeten worden verfijnd en dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de perverse effecten die eigen zijn aan bepaalde voorzieningen.

A-2024-017

Renolution - Hervorming van de EPB-methode en het EPB-certificaat : ontwerpen van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Het advies in het kort

De Raad juicht de bereidheid toe om aan een grotere interregionale samenhang te werken. De Raad is ingenomen met de geleidelijke verplichting om zonne-energie te installeren, moedigt het Gewest aan om op dit gebied ambitieuzer te zijn en benadrukt dat de gevolgen van deze verplichting voor de markt van de groene certificaten moeten worden opgevolgd. De Raad roept de overheden op om ervoor te zorgen dat er bij de ontwikkeling van het EPB-certificaat rekening wordt gehouden met de impact ervan op een hele reeks afgeleide rechten. Tot slot is hij bezorgd over het mogelijke naast elkaar bestaan van de oude en de nieuwe berekeningsmethode.

LEEFMILIEU (IN DE BREEDSTE ZIN)

A-2024-008

EFRO : Raadpleging over de toekomst van het Europese cohesiebeleid

Het advies in het kort

De Raad geeft een reeks antwoorden op de hem gestelde vragen, met de nadruk op energie-efficiëntie en toegankelijkheid van woningen.

A-2024-019

Verlenging van de milieuovereenkomsten met betrekking tot de producentenverantwoordelijkheid

Het advies in het kort

De Raad betreurt het ontbreken van interregionale samenwerkingsakkoorden op deze gebieden, vooral gelet op de noodzaak om een coherent beleid inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te verzekeren.

A-2024-020

Verslag over de staat van het leefmilieu 2019-2022 (editie 2024)

Het advies in het kort

De Raad waardeert de kwaliteit van de verrichte werkzaamheden en de positieve bevindingen, met name inzake luchtkwaliteit, alsook de vele links naar aanvullende bronnen. Hij betreurt echter de silobehandeling van de rubrieken, die een ecosysteemvisie verhindert, alsook het gebrek aan duidelijke doelstellingen en bijbehorende maatregelen. Hij raadt aan om het document vergezeld te laten gaan van een boordtabel van de belangrijkste indicatoren, actieplannen en een tijdschema om de duidelijkheid en het nut ervan te versterken.

MOBILITEIT

A-2024-005

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing en de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen

Het advies in het kort

Met uitzondering van BECI, dat zich van stemming onthield, steunt de Raad deze ontwerptekst. Hij benadrukt echter dat maatregelen om het autogebruik en -bezit terug te dringen weliswaar moeten worden aangemoedigd, maar dat de gewestelijke infrastructuur ook een hoogwaardig alternatief voor de auto moet kunnen bieden.

A-2024-018

Ontwerp van ministerieel besluit van XX/XX/XXXX tot wijziging van de maximumbedragen voorzien in bijlage 1 bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 juli 2021 betreffende de toekenningsvoorwaarden voor de Brussel'Air-premie in ruil voor de schrapping van de nummerplaat van een voertuig

Het advies in het kort

De Raad vindt het logisch dat de bedragen van de Brussel'Air-premies worden verhoogd om ze in overeenstemming met de nieuwe MIVB-tarieven te brengen. Hij betreurt het echter dat de kwestie hem met spoed werd voorgelegd, waardoor hij de tekst niet grondig heeft kunnen bestuderen. Hij bekritiseert het feit dat het kabinet niet goed op het goedkeuringsproces heeft geanticipeerd, en niet zozeer de reële urgentie. Gelet op de geplande inwerkingtreding op 1 september 2024, terwijl men zich op 27/08/2024 tot de Raad had gewend, was hij van mening dat zijn opmerkingen niet tijdig in aanmerking konden worden genomen.

A-2024-021

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2023 houdende uitvoering van de ordonnantie van 29 november 2018 betreffende het delen van vrije vloot vervoersmodi die een alternatief zijn voor de auto

Het advies in het kort

De Raad betreurt het dat het nieuwe besluit niet ingaat op de problemen van vrije vloot vervoersmodi, met name het gebruik van de openbare ruimte en energieduurzaamheid. Hij vraagt criteria voor grijze energie, levensduur en recyclage van voertuigen, evenals een openbaar observatorium om gegevens te publiceren en operatoren volgens verschillende indicatoren te rangschikken.

VERVUILING

A-2024-003

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 2 september 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het opnemen van luchtvaartactiviteiten in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, overeenkomstig richtlijn 2008/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 tot wijziging van richtlijn 2003/87/EG teneinde ook luchtvaartactiviteiten op te nemen in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap

Het advies in het kort

De Raad neemt akte van de voor advies voorgelegde tekst en maakt geen opmerkingen.

A-2024-016

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 17 januari 2019 tot vastlegging van emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen

Het advies in het kort

De Raad verzoekt de regering om het bestuur dat met de uitvoering van dit besluit is belast de nodige middelen te verstrekken om een doeltreffende omzetting te verzekeren.

DIERENBESCHERMING

A-2024-013

Stratégie relative à la gestion de la population de chiens en Région de Bruxelles-Capitale

Het advies in het kort

De Raad steunt de strategie in haar geheel. Hij formuleert een aantal opmerkingen betreffende de te nemen preventieve maatregelen, de controle en opvolging van de hondenpopulatie in het Brussels Gewest, de grootte van de buurthondenparken en het beheer van overlast door honden.

INITIATIEFADVIES

De Raad heeft van deze rustigere periode van aanhangigmakingen gebruik gemaakt om de werken aan te vatten betreffende de opstelling van een initiatiefadvies dat betrekking zou hebben op de ontwikkeling van een normatief kader voor de uitrol van windenergie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit advies zou in 2025 moeten worden gepubliceerd.

ADVIES VAN HET COMITÉ

A-2024-001

Bestek voor het milieueffectenrapport van het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot goedkeuring van de cartografie van de verschillende regelingen inzake sanering van stedelijk afvalwater

Het advies in het kort

Het Comité neemt akte van de voor advies voorgelegde tekst en maakt geen opmerkingen.

A-2024-002

Ontwerpbeslissing van BRUGEL betreffende de goedkeuring van het geactualiseerde tariefvoorstel van HYDRIA voor de periode 2025-2026

Het advies in het kort

Het Comité steunt de tariefverhoging van Hydria om op toekomstige investeringen te anticiperen en om haar financiële positie te versterken, maar dringt aan op een strikte opvolging door Brugel van de kosten en de overname van het waterzuiveringsstation in 2027. Hij stelt een gematigde stijging vast (+2%, hetzij 0,07€/m³), maar dringt aan op een beperking van de stijgingen en beveelt aan om kwetsbare huishoudens en ondernemingen te compenseren.

ACTIVITEITEN VAN DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

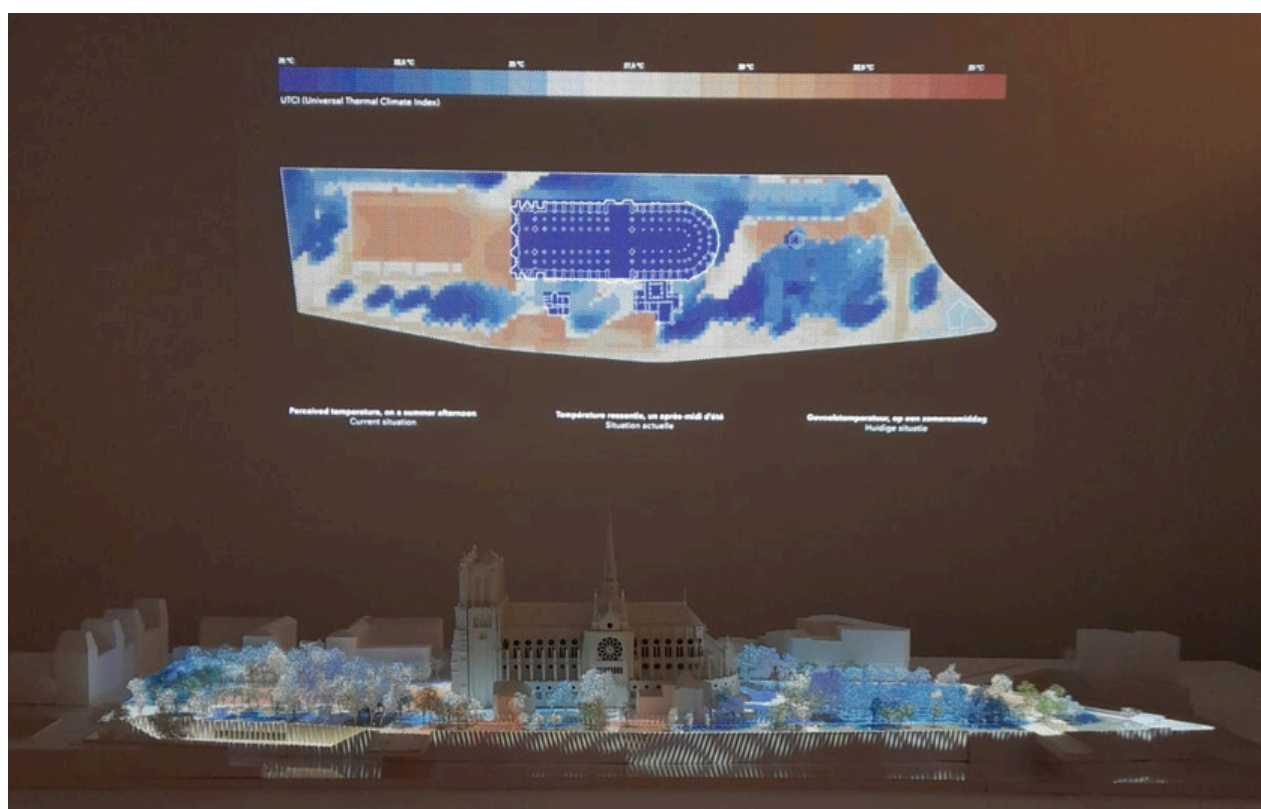
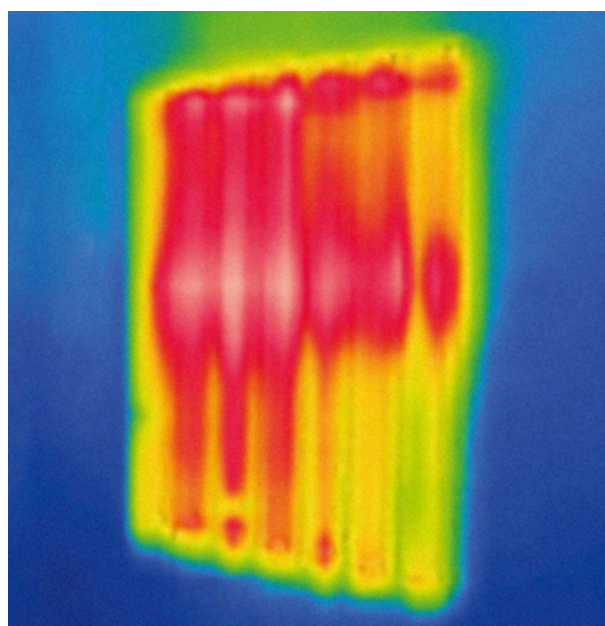

BEZOEKEN VAN DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

Het Secretariaat en het Voorzitterschap van de Raad voor het Leefmilieu willen graag **themabezoeken** organiseren. Het doel is om leden een bezoek aan te bieden dat betrekking heeft op één van de vele onderwerpen die in de werkzaamheden van de Raad aan bod komen.

In februari heeft de Raad voor het Leefmilieu een bezoek georganiseerd aan de **POWER-tentoonstelling** in het CIVA, die de thema's energie en politiek met elkaar wil verbinden.

De tentoonstelling en het bijbehorende programma zetten bezoekers ertoe aan om na te denken over hoe hedendaagse infrastructuur zich tot het dagelijks leven verhoudt. Dit gebeurt aan de hand van een aantal onderling verbonden kwesties en thema's : politieke instellingen, burgerparticipatie, geopolitiek, energietransitie en klimaatrechtvaardigheid.

WERKEN AAN DE TOEKOMST VAN DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

Aangezien de **mandaten** van alle leden van de Raad voor het Leefmilieu voor de **periode 2025-2030** moeten worden verlengd, werden grote coördinatiewerken verricht om een soepele overgang te verzekeren. Met elke organisatie die in de Raad is vertegenwoordigd, heeft het Secretariaat contact opgenomen om haar wens om in de Raad te blijven zetelen te bevestigen en om namen voor de posten van effectieve en plaatsvervangende leden voor te dragen. Ingevolge deze contacten werd een eerste lijst van organisaties opgesteld die in oktober 2024 ter goedkeuring aan de regering werd voorgelegd.

De Raad zou dus officieel in 2025 moeten worden **vernieuwd**, na de goedkeuring door de Ministerraad van het nieuwe besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende aanstelling van de leden van de Raad voor het Leefmilieu voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van het Comité van Watergebruikers en de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Met de afname van het aantal aanhangigmakingen bij de Raad voor het Leefmilieu na de verkiezingen, heeft de Raad de gelegenheid te baat genomen om **na te denken over zijn eigen werking** en om **mogelijke verbeteringen** vast te stellen.

Verscheidene vergaderingen werden aan deze besprekingen gewijd, wat heeft geleid tot grote veranderingen die zullen worden vastgelegd in **een nieuw huishoudelijk reglement**, dat in 2025 van kracht moet worden.

De belangrijkste toekomstige wijzigingen zijn :

- De oprichting van **thematische werkgroepen**, waardoor de adviesaanvragen in kleine comités op basis van de expertise van de leden kunnen worden behandeld. Deze werkwijze zou een grondigere behandeling van elk dossier mogelijk moeten maken en de kwaliteit van de uitgebrachte adviezen moeten verbeteren.
- De oprichting van een **Bureau** met een beperkt aantal leden om de activiteiten van de Raad beter te coördineren.

Deze veranderingen zijn bedoeld om de Raad voor het Leefmilieu doeltreffender en dynamischer te maken en beter op de gewestelijke milieuvraagstukken te laten inspelen. Wordt vervolgd in 2025 !

BUDGET EN GOVERNANCE

BUDGET

De Brusselse regering kent Brupartners een **jaarlijkse subsidie** voor de werking van de Raad voor het Leefmilieu (en het Comité van Watergebruikers) en het Comité van Klimaatdeskundigen toe.

Met de subsidie 2024 voor een bedrag van **534.000 €** voor deze Raden werden de **personeelskosten** van het Secretariaat van deze Raden (3 VTE's) gefinancierd, alsook de **algemene werkingskosten** van de Raden (huur, belastingen, lasten, enz.) en de specifieke projecten die door elke Raad worden gedragen (waaronder **presentiegelden**, externe vertaaldiensten, enz.).

GOVERNANCE

De leden van de Raad voor het Leefmilieu ontvangen presentiegelden telkens ze een vergadering van minstens twee uur bijwonen. Leden die een vergoeding van de overheid, een Gewest of een gedecentraliseerd bestuur ontvangen, hebben geen recht op presentiegelden¹. Het bedrag van het presentiegeld is vastgesteld op 75 € voor de Voorzitter en de Vicevoorzitter en op 50 € voor de andere leden.

Om de **transparantie** van de aan de leden van de Raad voor het Leefmilieu en het Comité van Watergebruikers betaalde presentiegelden te verzekeren, geeft de onderstaande tabel een overzicht van het **aantal presentiegelden en het totale jaarlijkse bedrag** (voor de periode van oktober 2023 tot september 2024²) dat aan elk lid werd betaald³. Details over de presentiegelden van het Comité van Klimaatdeskundigen zijn in het activiteitenverslag van dit Comité terug te vinden.

¹ Deze leden worden in de onderstaande tabel cursief weergegeven.

² Het 4de kwartaal 2024 wordt samen met de eerste 3 kwartalen van 2025 in de begroting 2025 opgenomen

³ De ledenlijst in deze tabel weerspiegelt de samenstelling van de Raad voor het Leefmilieu en het Comité van Watergebruikers op 31 december 2024.

		Aantal bijgewoonde vergaderingen	Aantal vergaderingen met presentiegelden (+ 2 uur)	Bedrag jaarlijkse presentiegelden (€)
Raad voor het Leefmilieu				
ACHTEN	Wouter	0	0	0
ALLAERT	Bénédicte	0	0	0
ALTOMONTE	Sergio	14	3	150
BARETTE	Philippe	0	0	0
BOIKETE	Philippe	0	0	0
BOSTEELS	Olivier	0	0	0
BOULAND	Catherine	0	0	0
BOURGEOIS	Mathieu	3	1	50
DE BOCK	Veerle	0	0	0
DE CORT	Leen	1	1	0
DE KEYSER	Damien	0	0	0
DE LEUZE	Kelly	0	0	0
DE MARCHI	Patricia	0	0	0
DE MUYNCK	Simon	6	2	100
DE WACHTER	Maxime	0	0	0
DEFOURNY	Pierre	0	0	0
DELVAUX	Anne	2	0	0
DENEFFE	An	0	0	0
DEQUICK	Angélique	0	0	0
D'HAENENS	Stéphanie	9	3	150
DOGA	Silvia	6	3	150
GEVENS	Lieselotte	17	5	250
HAEMERS	Jan	8	4	300
HUYBENS	Celie	16	4	200
HUYGHE	Filip	0	0	0
HUYSE	Yael	9	5	250
INGELS	Romain	6	1	0
JANE-ALUJA	Hélène	0	0	0
KEMPENEERS	Serge	26	6	450
KUMMER	Jacques	1	1	50
LAMBOTTE	Julie	3	1	50

		Aantal bijgewoonde vergaderingen	Aantal vergaderingen met presentiegelden (+ 2 uur)	Bedrag jaarlijkse presentiegelden (€)
LENAERS	Patrick	0	0	0
LEPONCE	Maurice	0	0	0
MARSIN	Maud	1	1	50
MARTENS	Kobe	20	5	250
MATGEN	Grégory	2	0	0
PAQUET	Christian	3	1	50
PAULY	Raf	0	0	0
PETITJEAN	Thomas	4	0	0
PIRAUX	David	1	0	0
POTAKOWSKI	Sophie	0	0	0
RAGOEN	Olivier	7	0	0
RASQUINET	Vanessa	0	0	0
RAYMENANTS	Jos	0	0	0
RIEZNIK	Natalia	7	0	0
ROOSE	Patrick	0	0	0
SENSIQUE	Natacha	0	0	0
STASSART	Marie-Noëlle	0	0	0
STEVENS	Bert	10	4	0
STEVENS	Sophie	0	0	0
UWASE	Jeanne	0	0	0
VAN CAUWERBERGE	Jo	0	0	0
VAN DE VOORDE	Joelle	3	0	0
VANHOESTENBERGHE	Emilie	9	0	0
VERBIEST	Maarten	0	0	0
VERCAMMEN	Sven	0	0	0
VREBOSCH	Mathieu	5	0	0
WILKIN	Benjamin	0	0	0
Comité van Watergebruikers				
DE DECKER	Marie-Noëlle	0	0	0
LIPPENS	Jan	4	2	100
NEMERY DE BELLEVAUX	Jean-Pierre	0	0	0

CONCLUSIE

Het jaar 2024 werd afgesloten met een onbetwistbare vaststelling : de klimaatcrisis versnelt en de gevolgen ervan worden wereldwijd steeds zichtbaarder. De overschrijding van de drempel van 1,5°C, de warmterecords en de extreme weersomstandigheden bevestigen de dringende behoefte aan meer actie op alle niveaus. Hoewel internationale conferenties de noodzaak van een ambitieuze ecologische transitie opnieuw hebben bevestigd, wordt de praktische uitvoering ervan maar al te vaak door politieke en economische overwegingen belemmerd.

In Brussel heeft de institutionele instabiliteit die volgde op de verkiezingen van juni 2024 de goedkeuring van nieuwe milieumaatregelen vertraagd en het aantal aanhangigmakingen bij de Raad verminderd. Nochtans blijven de uitdagingen dezelfde en zijn de verwachtingen inzake een coherent en ambitieus beleid onverminderd hoog. Ondanks deze onzekere context heeft de Raad voor het Leefmilieu zijn werkzaamheden nauwgezet en vastberaden voortgezet, door de dossiers die hem werden voorgelegd te onderzoeken en bij te dragen tot de debatten over de grote milieukwesties voor het Gewest.

Opdat deze bijdragen een echte impact zouden hebben, moet er meer rekening mee worden gehouden. De Raad zou graag zien dat zijn adviezen meer zichtbaarheid krijgen, zowel bij leden van de regering en het parlement als, waarom niet, bij het grote publiek. Milieu-uitdagingen gaan de hele samenleving aan en het is van essentieel belang dat de aanbevelingen van de Raad de beraadslagingen en beslissingen op alle niveaus kunnen ondersteunen.

Nu 2025 een nieuwe fase lijkt in te gaan, met een nieuwe Raad, een versterkte werking en een nieuwe regering, blijft er één centrale vraag over : hoe kan ervoor worden gezorgd dat de ecologische transitie volledig in de politieke en maatschappelijke keuzes wordt geïntegreerd ? De toekomst van Brussel zal afhangen van ons collectieve vermogen om deze vraag te beantwoorden, door blokkades te doorbreken en ambities in concrete acties om te zetten.

De Raad voor het Leefmilieu sluit het jaar 2024 af met de overtuiging dat elke bijdrage telt en dat de dialoog tussen alle actoren - beleidsmakers, deskundigen, burgers - van essentieel belang blijft om een duurzaam, veerkrachtig en leefbaar Gewest voor iedereen op te bouwen.

WOORDENLIJST

ABVV	<i>Algemeen Belgisch Vakverbond</i>
ACLVB	<i>Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België</i>
ACV	<i>Algemeen Christelijk Vakverbond</i>
ARH	<i>Adviesraad voor Huisvesting</i>
BAF +	<i>Biodiversity Area Factor</i>
BECI	<i>Brussels Enterprises Commerce & Industry</i>
BHRNB	<i>Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud</i>
BRAL	<i>Stadsbeweging die ijvert voor een duurzaam Brussel</i>
BRUGEL	<i>Brusselse regelgevende instantie op het gebied van prijscontrole op elektriciteit, gas en water</i>
BRULOCALIS	<i>Voorheen de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, Brusselse afdeling</i>
BRUPARTNERS	<i>Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>
BV-OECO	<i>Belgische Vereniging voor Onderzoek en Expertise voor Consumentenorganisaties</i>
CEO	<i>Chief Executive Officer (Algemeen Directeur)</i>
CESE Wallonie	<i>Conseil Économique, Social et Environnemental de Wallonie</i>
CIVA	<i>Centrum voor Informatie, Documentatie en Tentoonstellingen over de stad, architectuur, landschap en stedenbouw</i>
CKD	<i>Comité van Klimaatdeskundigen</i>
COP16	<i>16de Conference of the Parties (Conferentie van de Partijen) to the Convention on Biological Diversity</i>
COP29	<i>29de Conference of the Parties (Conferentie van de Partijen)</i>
CWG	<i>Comité van Watergebruikers</i>
EFRO	<i>Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling</i>
EPB	<i>Energy Performance of Buildings</i>
ESP	<i>École de Santé Publique</i>
ETS 2	<i>Emissions Trading System</i>
FRDO	<i>Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling</i>
ESP	<i>École de Santé Publique</i>
GAN	<i>Gewestelijk Agentschap voor Netheid</i>
GMC	<i>Gewestelijke Mobiliteitscommissie</i>
GOC	<i>Gewestelijke Ontwikkelingscommissie</i>

GPDO	<i>Gemeentelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling</i>
HYDRIA	<i>Zelfstandig overheidsbedrijf dat verantwoordelijk is voor de opvang en behandeling van afvalwater en de bestrijding van overstromingen</i>
IEB	<i>Inter-Environnement Bruxelles</i>
KBINW	<i>Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen</i>
KMI	<i>Koninklijk Meteorologisch Instituut</i>
LB	<i>Leefmilieu Brussel</i>
LKEP	<i>Lucht-Klimaat- en Energieplan</i>
MINARAAD	<i>Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen</i>
MIVB	<i>Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel</i>
NBS	<i>Nationale Biodiversiteitstrategie</i>
RCR²	<i>Réseau de Collectifs en Recherche de Résilience</i>
RGEG	<i>Raad van Gebruikers van Elektriciteit en Gas</i>
UCL	<i>Université Catholique de Louvain</i>
UCM	<i>Union des Classes Moyennes</i>
ULB	<i>Université Libre de Bruxelles</i>
UPV	<i>Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid</i>
VIVAQUA	<i>Instelling van openbaar belang in de watersector die actief is in de productie en distributie van drinkwater, het beheer van rioleringsnetwerken en de bestrijding van overstromingen in het Brussels Gewest</i>
VTE	<i>Voltijdsequivalent</i>
VUB	<i>Vrije Universiteit Brussel</i>
VZW	<i>Vereniging Zonder Winstoogmerk</i>

